

Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Noziedzīgos nodarījumos cietušie>Kompensācija>Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja

Francija

Kā es varu pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu vai citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus/atlīdzinājumu no likumpārkāpēja tiesā (krimināltiesvedībā), un kur būtu jāiesniedz prasība?

Ja esat nodarījumā cietušais un jums ir radīti zaudējumi, varat celt prasību tiesā par kompensācijas piedziņu no likumpārkāpēja par jums nodarīto kaitējumu. Tādā veidā jūs saņemsiet zaudējumu atlīdzību. Prasību varat iesniegt civiltiesvedībā vai krimināltiesvedībā.

Civiltiesvedība

Jūs varat celt prasību civiltiesā neatkarīgi no tā, vai par zaudējumiem atbildīgā persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu.

Tas, kura būs kompetentā tiesa, ir atkarīgs no prasības veida un summas:

- ja prasības summa ir līdz 10 000 EUR, kompetentā tiesa ir rajona tiesa (*tribunal d'instance*);
- ja prasības summa ir lielāka par 10 000 EUR, kompetentā tiesa ir apgabaltiesa (*tribunal de grande instance*) ([Direktorij](#)).

Krimināltiesvedība

Ja par zaudējumiem atbildīgā persona ir izdarījusi nodarījumu, varat pieprasīt kompensāciju krimināltiesvedībā. Jūs varat prasīt, lai jūs atzīst par civilprasītāju krimināltiesvedībā (*partie civile*), iesniedzot prasību izmeklētājiem, prokuroram (*procureur de la République*), izmeklēšanas tiesnesim (*juge d'instruction*) vai tiesai.

Jums ir jābūt personīgi radītiem zaudējumiem, kurus tieši izraisījis nodarījums, kas tiek iztiesāts.

Nepilngadīga persona nevar pati pieteikties, lai viņu atzīst par civilprasītāju krimināltiesvedībā; tas jā dara nepilngadīgā vecākiem viņa vārdā.

Brīdī, kad civiltiesā vai krimināltiesā piespriež maksāt zaudējumu summu, cietušajam rodas prasība pret notiesāto personu, kurai iestājas atbildība. Prasība ir tiesības, ko cietušais var pieprasīt izpildīt piespiedu kārtā.

Ja rodas problēmas summu atgūšanā, ir iespējams:

vērsties tiesā ar lūgumrakstu, prasot izdot maksājuma rīkojumu;

piesaistīt tiesu izpildītāju, kurš varēs apkļāt īpašumu.

Terorismā un citos nodarījumos cietušo garantijas fonda (*Fonds de garantie des victimes d'actes de terrorisme et d'autres infractions — FGTI*) dienests, kas palīdz noziegumos cietušajiem atgūt kompensācijas (*Service d'aide au recouvrement des victimes d'infractions — SARVI*), var palīdzēt jums atgūt zaudējumus, ko tiesa uzdevusi atlīdzināt, tikai pēc krimināltiesvedības beigām.

Tas ir paredzēts cietušajiem, kuriem nodarīts mazsvarīgs personisks aizskārums vai konkrēta veida materiāli zaudējumi, ko nevar kompensēt noziegumos cietušo kompensācijas komisijas (*Commissions d'indemnisation des victimes d'infractions — CIVI*).

Kurā krimināltiesvedības posmā man būtu jāiesniedz prasība?

Prasību varat iesniegt pirmstiesas izmeklēšanā, ko vada prokurors, un vēlāk izmeklēšanā, ko vada izmeklēšanas tiesnesis.

Prasību var iesniegt pirms tiesas sēdes [rakstveidā](#) (vēstule jāsaņem 24 stundas pirms tiesas sēdes).

Jūs varat arī iesniegt to klātienē tiesas sēdes laikā. Šādā gadījumā prasību varat iesniegt [rakstveidā](#) vai izklāstīt mutiski. Tas jāizdara, pirms prokurors uzrunā tiesu, lai izklāstītu savus apsvērumus un ierosinātu sodu.

Ko es varu lūgt prasībā un kā man tā būtu jānoformē (jānorāda kopējā summa un/vai jānorāda atsevišķi zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Jums savā prasībā jāprasa kompensācija par visiem zaudējumiem, kas jums radīti. Kompensāciju var piešķirt par trīs veidu zaudējumiem:

personisks aizskārums, proti, kaitējums personas veselībai vai fiziskajai vai garīgajai integritātei;

morāls kaitējums, proti, kaitējums emocionālajai labklājībai, cieņas vai reputācijas aizskaršana;

materiāli zaudējumi, kas saistīti ar personas īpašuma sabojāšanu un finansiālajām interesēm.

Jūsu zaudējumiem jābūt radītiem konkrēta notikuma rezultātā (negadījums, piegādes kļūda u. tml.);

personai, no kuras pieprasāt kompensāciju, jābūt personai, kura ir atbildīga par zaudējumiem, un zaudējumiem jābūt reāliem (minētās personas vainas dēļ jums ir radīti neapstrīdami zaudējumi), tiešiem (tie radīti jums personīgi) un konkrētiem.

Jums tie ir precīzi jādefinē un jāiesniedz attiecīgi pierādījumi (rēķini, fotouzņēmumi no negadījuma vietas, u. tml.). Jūsu prasībā jābūt norādītai summai, jo nepiemēro minimālo vai maksimālo ierobežojumu. Tiesa nevar likt pusei, pret kuru uzsākta tiesvedība, samaksāt summu, kas ir lielāka nekā jūsu prasītā summa.

Savu prasību jūs varat iesniegt [rakstveidā](#) bez īpašām formalitātēm vai izklāstīt mutiski tiesai.

Vai šādām prasībām ir īpaša veidlapa?

Nē.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu prasību?

Jums jāsniedz visa informācija, kas pierāda jums radītos zaudējumus (fotoattēli, rēķini, liecinieku liecības u. tml.) un tās personas atbildību, no kuras prasāt kompensāciju.

Vai ir jāmaksā tiesas nodevas un vai jārēķinās ar citām izmaksām saistībā ar manu prasību?

Principā nav īpašu izmaksu.

Tomēr, ja prokurors neierosina izmeklēšanu, lai gan cietušais uzskata, ka nodarījums ir izdarīts, un vēlas saņemt kompensāciju, cietušais noteiktos apstākļos var vērsties tieši pie izmeklēšanas tiesneša, iesniedzot kriminālsūdzību kopā ar [pieteikumu, prasot, lai viņu atzīst par civilprasītāju kriminālprocesā](#). Tādējādi tiek ierosināta krimināltiesvedība un civiltiesvedība, kurā ir iespējams pieprasīt kompensāciju no likumpārkāpēja.

Tad izmeklēšanas tiesnesis var prasīt, lai sūdzības iesniedzējs iemaksā drošības naudu, kuras summu nosaka tiesnesis, ņemot vērā sūdzības iesniedzēja ienākumus. Iemaksāto summu dēvē par *consignation*. Tā jāsamaksā līdz tiesneša noteiktajam termiņam, pretējā gadījumā sūdzību var noraidīt.

Līdzīgi, ja prokurors neierosina tiesvedību, cietušais var izdot "tiešu aicinājumu ierasties" (*citation directe*) krimināltiesā un ierosināt kriminālprocesu vai civilprocesu pret atbildētāju. Šādā gadījumā tiesa var pieprasīt drošības naudu.

Vai es varu saņemt juridisko palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt juridisko palīdzību, ja es nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Personām ar ierobežotiem līdzekļiem var piešķirt juridisko palīdzību, kas nozīmē, ka valsts pilnībā vai daļēji sedz maksu par juridiskajiem pakalpojumiem un tiesai radītos izdevumus. . Vissmagāko noziegumu gadījumā juridisku palīdzību piešķir, nepārbaudot līdzekļu stāvokli (sk. sarakstu, kas pieejams

9-2. pantā 1991. gada 10. jūlija Likumā Nr. 91-647 par juridisko palīdzību (*Loi n° 91-647 du 10 juillet 1991 relative à l'aide juridique*)).

Jūs varat saņemt juridisko palīdzību, ja esat Francijas vai Eiropas Savienības valstspiederīgais, pat ja nedzīvojat Francijā, vai ja esat ārvalstnieks, kura pastāvīgā un likumīgā dzīvesvieta ir Francijā.

Dažas iestādes, kas palīdz juridisko pakalpojumu pieejamības jautājumos, piemēram, tiesību centri (*maisons de la justice et du droit*) vai juridiskās informācijas dienesti (*points d'accès au droit*) sniedz bezmaksas konsultācijas par juridiskiem jautājumiem un neatkarīgi no jūsu valstspiederības var palīdzēt jums.

Tas pats attiecas uz **cietušo atbalsta asociācijām**, kas sniedz bezmaksas juridisko palīdzību.

Kādos gadījumos krimināltiesā varētu noraidīt vai atteikties izskatīt manu prasību pret likumpārkāpēju?

Tiesa pieteikumu atzīt personu par civilprasītāju krimināltiesvedībā var atzīt par nepieņemamu, ja prasība ir nepamatota un jo īpaši ja tiesa uzskata, ka personu nav ietekmējis nodarījums, kas tiek iztiesāts. Tā var spriest vienlaicīgi gan par krimināltiesvedību (atzīšana par vainīgu, cietumsods un/vai naudas sods), gan par civiltiesvedību (kompensācija). Tiesa var spriest par civiltiesvedību arī vēlākā posmā, ja tā uzskata, ka tās rīcībā nav visu fakti.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai pieprasīt citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus/atlīdzinājumu?

Ja jūs neapmierina tiesas lēmums, varat lūgt tā atkārtotu izskatīšanu apelācijas tiesā, kuras piekritības teritorijā atrodas pirmā tiesa.

Ja tiesa ir lēmusi par zaudējumu atlīdzināšanu man par labu, kā es varu nodrošināt, ka likumpārkāpējs izpilda tiesas nolēmumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai to nodrošinātu?

Brīdī, kad civiltiesa vai krimināltiesā piespriež maksāt zaudējumu summu, cietušajam rodas prasība pret notiesāto personu, kurai iestājas atbildība. Prasība ir tiesības, ko cietušais var pieprasīt izpildīt piespiedu kārtā.

Ja rodas problēmas summu atgūšanā, ir iespējams:

vērsties tiesā ar lūgumrakstu, prasot izdot maksājuma rīkojumu;

piesaistīt tiesu izpildītāju, kurš varēs apķīlāt īpašumu.

SARVI var palīdzēt jums atgūt zaudējumus un procentus (un summas sakarā ar tiesāšanās izdevumiem), kurus tiesa uzdevusi atmaksāt, tikai pēc kriminālprocesa beigām. Minētais dienests izmaksā cietušajam attiecīgu summu (kuras apmērs ir atkarīgs no piespriedē soda līmeņa) un pats atgūst pienākošos summu no notiesātās personas. SARVI ir bezmaksas pakalpojumu dienests, kas ievēro konfidencialitāti.

Tas ir paredzēts cietušajiem, kuriem nodarīts mazsvarīgs personisks aizskārums vai konkrēti materiālie zaudējumi, ko *CIVI* nevar kompensēt.

Jūs varat saņemt palīdzību no SARVI, ja:

jūs esat privātpersona un esat saņēmis no krimināltiesas spriedumu, kurā piesprieda zaudējumu atlīdzināšanu un, iespējams, tiesāšanās izdevumu pilnīga vai daļēja atlīdzināšana;

jums nav tiesību saņemt kompensāciju no *CIVI*, un

notiesātā persona nav samaksājusi pienākošās summas divu mēnešu laikā no galīgā sprieduma pieņemšanas.

Jūs varat saņemt:

ja jūsu prasības summa nepārsniedz 1000 EUR — visu summu;

ja jūsu prasības summa pārsniedz 1000 EUR —

Ø 30% no summas, bet ne mazāk kā 1000 EUR un ne vairāk kā 3000 EUR;

Ø palīdzību atgūšanā, t. i., SARVI atgūst atlikušo pienākušos summu no notiesātās personas jūsu vārdā. Reizi ceturksnī jūs informēs par to pasākumu rezultātiem, kas veikti jūsu vārdā. Attiecīgi šī procedūra liedz jums piesaistīt tiesu izpildītāju. SARVI izmanto tiesiskos līdzekļus, kas tam piešķirti ar likumu.

Tomēr tā darbības ierobežo notiesātās personas, kurai tā piemēro sodu, maksātspēja.

SARVI maksājamo daļu samaksā divu mēnešu laikā no pilnas lietas saņemšanas.

Kādi ir termiņi jūsu prasības iesniegšanai?

Jums sava prasība jāiesniedz ne vēlāk kā vienu gadu pēc galīgā sprieduma pieņemšanas.

Ja *CIVI* noraida jūsu prasību piešķirt kompensāciju, jums ir iespēja viena gada laikā no noraidījuma paziņošanas vērsties pie SARVI.

Ir pieejama **veidlapa atgūšanas pieprasījumiem**. Advokāta nolīgšana nav obligāta.

Veidlapā ir norādīts prasībai pievienojamo apliecinājošo dokumentu saraksts, un tā ir jānosūta uz šādu adresi:

Fonds de Garantie — SARVI

TSA 10316

94689 VINCENNES CEDEX

Papildu informāciju varat uzzināt vietnē <https://www.fondsdegarantie.fr/sarvi/>.

SARVI var noraidīt jūsu atgūšanas prasību pret notiesāto personu vai atteikties pieņemt lēmumu par to, ja jūs neatbilstat nepieciešamajām prasībām.

Lapa atjaunināta: 05/11/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.